

Att organisera elevföreningen

Här kan du läsa om vad Elevernas riksförbund tänker kan vara grundläggande för en elevförening och hur elevföreningen kan driva sitt arbete på ett hållbart sätt. Har ni redan grunderna på plats och vill komma vidare för att bli ett ännu mer framgångsrika? Läs våra "Framgångsfaktorer för elevers organisering" som hittar i Materialbank på vår hemsida!

VAD MENAR VI MED ELEVFÖRENING

En elevförening ska ägas och styras av elever på skolan, vilket innebär att det bara är elever som ska sitta i styrelsen, vara medlemmar och rösta på årsmötet. Vi använder ordet "elevförening" som ett samlingsnamn för elevers organisering på skolan. Ni kan kalla er för elevråd, elevkår, elevforum, demokratiråd eller någonting annat som passar er. Elevföreningen kan se ut på olika sätt när det kommer till vad ni kallar er, hur många som är med i elevföreningen, vad ni gör och hur ni möts, men det finns några delar som varje elevföreningen ska ha med i grunden.

En elevförening ska...

- ✔ **Vara demokratisk.**
- ✔ **Styras av elever.**
- ✔ **Representera eleverna på skolan.**
- ✔ **Värna om elevers rättigheter.**

Eftersom en elevförening ska vara en demokratisk förening finns det vissa delar som behöver vara på plats för att säkra den demokratiska processen, exempelvis en styrelse och stadgar. Här kommer därför våra råd för hur ni lägger en bra grund för er elevförening - hur ni väljer att utforma ert arbete är helt upp till er.

AV OCH FÖR ELEVER

Elevföreningen ska ägas och styras av eleverna, vilket innebär att det bara är eleverna som ska sitta i styrelsen, vara medlemmar och rösta på årsmötet.

Ibland finns en lärare eller en annan vuxen på skolan som stöd för elevföreningen, vilket är jättebra! Men de ska enbart fungera som stöttepelare för elevföreningen, inte driva eller styra elevföreningens arbete. Det ska eleverna göra.

GEMENSAMT MÅL

Exempelvis kan målet vara att skapa en trygg skola där alla elever ska trivas och mår bra.

Varför finns er elevförening - har ni ett tydligt syfte, ett gemensamt mål? För att ert elevföreningsarbete ska kännas meningsfullt så kan det vara bra att fundera kring vad elevföreningen arbetar för. På så sätt kan det bli lättare för er att komma på aktiviteter som ni vill genomföra, som uppfyller ert gemensamma mål.

VILKA SKA VARA MEDLEMMAR I ELEVFÖRENINGEN?

Elevföreningen representerar eleverna på skolan. Vilka som är medlemmar ser olika ut från elevråd till elevråd och elevkår och elevkår. Det kan till exempel bara vara styrelsen, representanter från klassråd eller att alla elever på skolan kan skriva in sig som medlemmar. Det som är viktigt är att alla elever på skolan ska ha möjlighet att vara med och påverka elevföreningsarbetet på skolan. En medlem i elevföreningen har rösträtt på årsmöte.

I en del elevråd har de klassrepresentanter som varje klass får rösta fram (exempelvis 1-2 stycken), i vissa skolor får alla som vill engagera sig i elevrådet vara med, och vissa har både och. Hitta en form som passar er bäst! För många andra typer av elevföreningar, såsom i en elevkår är det mer vanligt att initiativet kommer direkt från eleverna och inte skolan. Men glöm inte att grunden för en demokratisk elevförening är att det är frivilligt att vara medlem i elevföreningen - vuxna på skolan ska inte bestämma vilka elever som ska sitta i elevföreningen, det ska eleverna själva göra!

VAD ÄR EN STYRELSE OCH VILKA SKA VARA MED I DEN?

En styrelse finns för att driva elevföreningen framåt under året. Styrelsen måste bestå av minst tre personer, men kan vara fler. Poster i en styrelse kan vara ordförande, vice ordförande, sekreterare, kassör, kommunikationsansvarig, utskottsansvarig eller någon helt annan post som passar elevföreningens verksamhet.

Vill ni veta mer om styrelsens uppdrag? Läs vår Styrelsehandbok som du hittar i Materialbank på vår hemsida!

VAD ÄR STADGAR?

Stadgar är viktigt för alla demokratiska föreningar, även elevråd. Stadgar är som elevrådets lagbok, de finns till för att säkra elevrådets demokrati och plats på skolan. I stadgarna ska det bland annat stå att de som är med i föreningen har valt det själva och att årsmötet är det högst beslutande organet.

Använd våra exempelstadgar och ändra dem efter behov. Ni hittar dem i eBas och i Materialbank på vår hemsida.

VAD ÄR ETT ÅRSMÖTE?

Ett årsmöte är det möte som hålls en gång per år och som är er elevförenings högsta beslutande organ. Då ska alla som sitter i elevföreningen, inklusive representanter för klassråden (om det är ett elevråd) bjudas in för att diskutera och fatta beslut kring elevföreningens arbete. I exempelvis vissa elevråd har att alla på skolan kan ställa upp i val till elevrådsstyrelsen oberoende av vilken klass de kommer ifrån. Hur det går till för vilka som kan väljas står vanligtvis i elevföreningens stadgar.

För att årsmötet ska bli så demokratiskt som möjligt kan ni använda Årsmötesguide som ni hittar i Materialbank på vår hemsida.

VAD BETYDER Egentligen "EN HÅLLBAR ELEVFORENING"?

För att en elevförening ska vara en stark kraft på skolan är det viktigt att hålla engagemanget levande och veta hur ni ska göra för att synas, få in fler medlemmar och hur ni påverkar på riktigt!

För att en elevförening ska utvecklas och bli bättre behöver ni arbeta med hållbarhet. I det här fallet innebär hållbarhet att ni ska känna att allt ert jobb inte görs förgäves och att det görs på ett sätt som både gynnar er, framtida elevrådsrepresentanter och medlemmar.

Förslag på hur ni kan arbeta hållbart i er elevförening:

- Var noggranna med att föra protokoll under alla möten.
- Planera tidigt under året vad ni ska göra och skriv tydliga projektplaner utifrån det.
- Skriv tydliga verksamhetsplaner.
- Spara allt material i en pärm eller digitalt så att nästa elevförening kan gå tillbaka och se vad som gjorts.
- Hjälpt framtidens elevförening att slippa lägga onödig energi på att bygga upp en fungerande struktur. Istället kan de med er hjälp fokusera på att utveckla elevföreningen ytterligare.
- Dokumentation kan låta tråkigt men allt ni skriver upp hjälper den kommande elevföreningen.

VAD ÄR EN VUXENS ROLL I ELEVFORENINGEN?

I elevföreningar kan den vuxnas roll se olika ut beroende på om det exempelvis är ett elevråd, elevkår eller en annan form av elevförening. I elevrådets struktur och verksamhet ska det alltid utgå ifrån hur eleverna vill ha det. Däremot är det jättebra att vuxna på skolan engagerar sig och finns med som en hjälpende hand så länge de inte fattar beslut över elevrådet.

Och i en annan form av elevförening som i exempelvis en elevkår utgår det helt från elevernas initiativ. Eleverna ska själva kunna ordna med sin ekonomi, demokratiska process med att välja vilka som är medlemmar, stadgar och så vidare. Såklart kan en vuxen hjälpa till om det behövs, men det är då eleverna i elevföreningen som ber om den hjälpen.

HUR LÄGGER VI UPP ARBETET INOM ELEVFÖRENINGEN?

I elevföreningen kan ni lägga upp arbetet på lite olika sätt. Många elevföreningar som vi pratar med tycker att det kan vara bra att ha kontinuerliga möten för att alla i elevföreningen ska vara uppdaterade och informerade om arbetet. Att dela upp arbetet i grupper eller utskottet gör ofta att arbetet i elevföreningen blir mer effektivt. Kanske vill ni ha en grupp eller ett utskott som arbetar med matfrågor, ett som arbetar med demokratifrågor medan en annan anordnar ett event eller temadag.

HUR FÅR VI BRA RELATION TILL ANDRA ELEVER OCH VUXNA PÅ SKOLAN?

Ibland kan det kännas svårt att få bra kontakt till andra elever och vuxna på skolan. Relation till elever och vuxna är viktiga framgångsfaktorer för en elevförening och kan vara avgörande för att ert arbete ska flyta på ordentligt. Ni kan hitta mer info om detta i "Framgångsfaktorer för elevers organisering" som finns i vår Materialbank på vår hemsida.

VI BLIR INTE LYSSNADE PÅ, VAD GÖR VI?

Detta är ett vanligt förekommande problem hos många elevråd runt om i Sverige. Om ni upplever att ni inte blir lyssnade på rekommenderar vi att ni tittar på framgångsfaktorn "Relation till vuxna på skolan", som ni kan hitta i dokumentet "Framgångsfaktorer för elevers organisering" som finns i vår Materialbank på vår hemsida.

KOLLA IN MATERIALBANKEN!

På vår hemsida har vi samlat massor med tips på hur ni kan lyckas bäst med ert arbete i er elevförening. Där hittar ni bland annat mall för kallelse till årsmöte, mall för årsmötesprotokoll och inte minst guiderna "Styrelsehandbok", "Årsmötesguide", "Metodbanken" och "Projektplan" samt mycket mer. **Allt hittar ni på [elevernasriksforbund.se/materialbank](https://www.elevernasriksforbund.se/materialbank).** Vi kan också hjälpa er i ert arbete med elevföreningen och för att stötta er organisering på skolan. Boka en utbildning eller Demokratiforum!

FRÅGOR?

Kontakta vår medlemsamordnare via medlemskap@elevernasriksforbund.se eller **070-718 88 09**. Vi kan också hjälpa er i ert arbete med elevföreningen.

